ساعتی همکلام با «بانو ننه»، هنرمند عروسک ساز

قصه عروسک های کرمانجی

نجفیان

راهی روستای «سارمران» در ۲۰ کیلومتری اسفراین می شوم؛ روستایی که بسیاری آن را به نام «گلخانه ای» می شناسند اما قصد من از سفر کوتاه عصر گرم تابستان به «سارمران» دیدار با «بانو ننه» است؛ بانویی ۶۵ ساله که رویاهای کودکی اش را زنده کرده است و همراه با عروس و دخترش، عروسک هایی با لباس های کرمانجی می سازند؛ عروسک هایی که از موزه ملل و عروسک خانه ماه گنج سر درآورده اند.

به روستا می رسم، طبق آدرسی که از دختر «بانو ننه» گرفته ام، باید تا انتهای آسفالت مسیر را طی کنم.

آسفالت تمام می شود و از نوجوانی موتورسیکلت سوار، نشانی «بانو ننه» را می گیرم، او هم با همان صفای دلش از من می خواهد پشت سر او حرکت کنم، راه را نشان می دهد و از کوچه پس کوچه های خاکی گذر می کنم.

به منزل «بانو ننه» می رسم، وارد منزل می شوم و پس از آن با «بانو ننه» و خانه ای که با عروس و پسر و همسر و دخترش در آن زندگی می کنند رو به رو می شوم.

«بانو ننه» به گرمی به استقبال می آید و مرا به نوشیدن یک لیوان شربت سرد دلچسب مهمان می کند و من سر تا پا گوش می شوم برای شنیدن قصه عروسک سازی که عروسک های کرمانجی اش شهره اند و ما در دو قدمی از آن بی خبریم.

«بانوننه» از کودکی عروسک می ساخته اما به واسطه درگیری های زندگی و گذر عمر آن را رها کرده تا این که ۲ سال قبل به همت تسهیل گران بار دیگر پا در دنیای عروسک ها می گذارد. ۶، ۷ ماهی می گذرد و شهریور ۹۵ دختر خانواده تصویر ۳ عروسک دست ساز مادرش را در یک گروه فضای مجازی منتشر می کند و این گونه عروسک ها مشتری پیدا می کنند و در نهایت ۳ تن از موزه عروسک های ملل برای نخستین بار به اسفراین می آیند و عروسک های «بانو ننه» را می بینند و به او سفارش کار می دهند.

عروسک هایی که «بانو ننه» می سازد روایتی از قصه های آشنای کرمانجی است، «گلنار» که در آهنگ کرمانجی شهره است، «لیاره» و «خجه لوره» یا همان «خدیجه» و یک «چوپان» عروسک هایی هستند که اکنون در خانه وجود دارند و من آن ها را می بینم؛ این هنر دست یک زن روستایی است.

«بانو ننه» شاید در بهترین حالت در هر عروسک ۸ تا ۹ هزار تومان سود می کند؛ عروسک هایی که به جز گلدوزی و خیاطی، هنر دستان این هنرمند است و حالا هم عروس و دخترش همراه او شده اند تا بار را کمی از روی دوش «بانو ننه» بردارند. یادم رفت فامیلی «بانو ننه» را بگویم؛ «بانو ننه پور اسماعیل» با صبر، حوصله و لبخند پاسخ می دهد و هر جایی هم که ذهنش یاری نکند دخترش با او همراه و همکلام می شود.

> دختر «بانو ننه» برای ثبت عروسک هایشان به اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری اسفراین مراجعه کرده ولی گویا کاری از دست آن ها بر نمی آمده است

از مهرماه سال گذشته هم به لطف اینستاگرام یک مشتری دیگر برای عروسک های «بانو ننه» پیدا شده است و عروسک خانه ماه گنج متعلق به موزه سینما عروسک های «بانو ننه» را می خرد و می فروشد و حالا گردنبند و جاسوئیچی هم سفارش داده شده که همین روزهای پیش رو آماده و ارسال خواهد شد.

«بانو ننه» به گفته خودش با عروسک سازی از فکر و خیال فاصله گرفته و به سرگرمی از راه عروسک سازی راضی است. از دخترش می پرسم: «از پس عروسک های دیگر اقوام بر نمی آیید؟!» پاسخ جالبی می دهد که قابل تمجید و شایسته تقدیر است؛ «پا تو کفش بقیه نمی کنیم، هرچند سودآوری دارد، اما ما بقیه اقوام را به اندازه قوم کرمانج نمی شناسیم و از جزئیات لباس هایشان چیزی نمی دانیم، پس این کار به مصلحت نیست.»

گرم قصه می شوم و این جاست که می فهمم «بانو ننه» و دختر و عروسش به گونه ای سفیر فرهنگی اند. هرچند «آزاده» دختر «بانو ننه» برای ثبت عروسک هایشان به اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری اسفراین مراجعه کرده ولی گویا کاری از دست آن ها بر نمی آمده است و گفته اند که تنها در بحث لباس های سنتی و منسوجات محلی دست شان باز است.

هنر «بانو ننه» تنها ساخت عروسک نیست و «بسته گیاهان دارویی»، «جعبه کادویی»، «کیف گلیم» و «سفره قند» دیگر محصولاتی است که «بانو ننه» در تولید آن ها سهیم است، اما جای بازار آن ها خالی است.

حالا این دستان هنرمند منتظر حمایت هایی است تا هنرش در استانی دیده شود که داعیه دار فرهنگ است و قومیت های آن بخشی از تاریخ و فرهنگ را روایت می کنند.

گفت و گو

در گفت و گو با داوران بازبین جشنواره مطرح شد:

آموزش، حلقه مفقوده تئاتر کوتاه

مرتضوی- جشنواره تئاتر کوتاه خراسان شمالی در حالی چهارمین دوره خود را از امروز در جاجرم آغاز می کند که آثار راه یافته به مرحله نهایی توسط ۳ بانوی داور با حضور «احسان کمالی» به عنوان ناظر مورد ارزیابی قرار گرفته است، بنابراین به سراغ این داوران رفتیم تا از سطح جشنواره ای بگویند که چهارمین دوره اش در استان به منظور ظهور و بروز استعدادهای جوان و شناسایی و تربیت نسل نو در تئاتر در حال برگزاری است؛ جشنواره ای که به اعتقاد داوران بخش بازبین، هنوز در ابتدای راه و نیازمند تقویت نگاه خلاقانه و فراهم کردن بسترهای آموزشی برای ورود علاقه مندان به این عرصه است.

«احسان کمالی» به عنوان ناظر چهارمین جشنواره تئاتر کوتاه از روند داوری در این دوره، می گوید و می افزاید: با توجه به کسب تجربه های تئاتری فراوان توسط علاقه مندان و فراهم بودن زمینه تماشا برای علاقه مندان به هنر نمایش نسبت به دیگر شهرستان ها تلاش شده است در بررسی آثار امکانات و شرایط هر شهرستان مدنظر قرار داده شود.

وی که پیش از این تجربه داوری را در کارنامه هنری خود در کنار بازیگری و کارگردانی داشته، اضافه می کند: با وجود این که در برخی شهرستان ها کلاس های بازیگری تازه به اتمام رسیده بود اما شاهد حضور افراد پرشور و با انگیزه ای بودیم که برای نخستین بار با وجود تمام کاستی ها و ضعف ها روی صحنه آمدند.

وی ادامه می دهد: خوشبختانه در برخی شهرستان ها شاهد آثاری به مراتب بهتر از مرکز استان بودیم.

«کمالی» مهم ترین خلأ جشنواره را متن نمایش و آموزش می داند و بیان می کند: هر چند انجمن نمایش همیشه آماده برگزاری دوره های آموزشی بوده است، اما این ادارات هستند که باید تقاضای خود را اعلام کنند تا با همکاری اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی دوره های آموزشی برگزار شود.وی خاطرنشان می کند: با این وجود، این دوره از جشنواره را به ویژه در شهرستان ها در کل نسبت به دوره گذشته خلاق تر دیدم.

«پریا ضیایی»، یکی از فعالان عرصه تئاتر، انتخاب هیئت داوران را در گرو تصمیم انجمن نمایش می داند و از تجربه متفاوت داوری توسط هیئت زنانه که برای نخستین بار شکل گرفت، می گوید و معتقد است: این هنجار شکنی جای بسیار تقدیر دارد.

وی به حضور کارگردان های بسیار جوان و کشف ظرفیت های خوب با وجود نیروهای جوان اشاره و اضافه می کند: با این همه آثار این دوره در مقایسه با آثار دوره گذشته جشنواره چندان قوی نبود و شاید دلیل این اتفاق فعالیت نیروهای جوان و کم تجربه در عرصه هنر نمایش باشد.«ضیایی» نبود بستر آموزشی در حوزه نمایش در شهرستان ها برای علاقه مندان را یک معضل اساسی اعلام و از آن به عنوان یک حلقه مفقوده یاد می کند و می گوید: هر چند این اتفاق در مرکز استان پررنگ است، اما شاهد حضور افرادی بودیم که به دلیل علاقه دست به تولید زده بودند و این بیانگر خلأ آموزش و بستر برای تماشای تئاتر است. وی خاطرنشان می کند: اگر قرار است جشنواره ای برگزار شود بهتر است شرکت کنندگان از یک سطح آموزشی برخوردار شوند، هر چند این اتفاق در برخی شهرستان ها افتاده اما نیازمند حضور مستمر شرکت کنندگان است.

قاصدک

آثار هنرمند بجنوردی در قاب «سیحون»

نمایشگاه طراحی «مجتبی یداللهی»، هنرمند بجنوردی با عنوان «زیستن درون مرگ» در قاب «سیحون» نشست. در این نمایشگاه ۱۱ اثر از این هنرمند از بیست و نهم تیرماه به نمایش گذاشته شده است و تا دهم ماه جاری ادامه دارد. مجتبی یداللهی در آثارش به موضوع جنگ اشاره دارد.این گزارش حاکی است، این هنرمند تاکنون در تعدادی نمایشگاه گروهی شرکت کرده و در حوزه سینما چندین فیلم کوتاه و مستند ساخته است.

بر بال خیال

روشنی باران ها

کلماتم را
در جوی سحر می شویم
لحظه هایم را
در روشنی باران ها
تا برای تو شعری بسرایم، روشن
تا که بی دغدغه بی ابهام
سخنانم را
در حضور باد
این سالک دشت و هامون
با تو بی پرده بگویم
که تو را
دوست می‌دارم تا مرز جنون

محمدرضا شفیعی کدکنی

امثال الحکم

ایل همتی بیلَن، قوش قاناتی بیلن

نجاهی- ضرب المثل ها تاریخ و فرهنگ مردم هستند و در طول سالیان متمادی سینه به سینه به نسل های دیگر منتقل شده اند. در این شماره به یکی از مثل های رایج در میان قوم ترکمن از زبان «رحیم صمدی» می پردازیم. وی با اشاره به ضرب المثل «ایل همتی بیلَن، قوش قاناتی بیلَن» می گوید: این ضرب المثل به این معنی است که مردم به همت خود و پرندگان به بال خود تکیه می کنند.

جدول، سرگرمی، ورزش ذهن [۱۳۹۷/۵/۴]

معمای هوش

دوشنبه ها و پنج‌شنبه ها

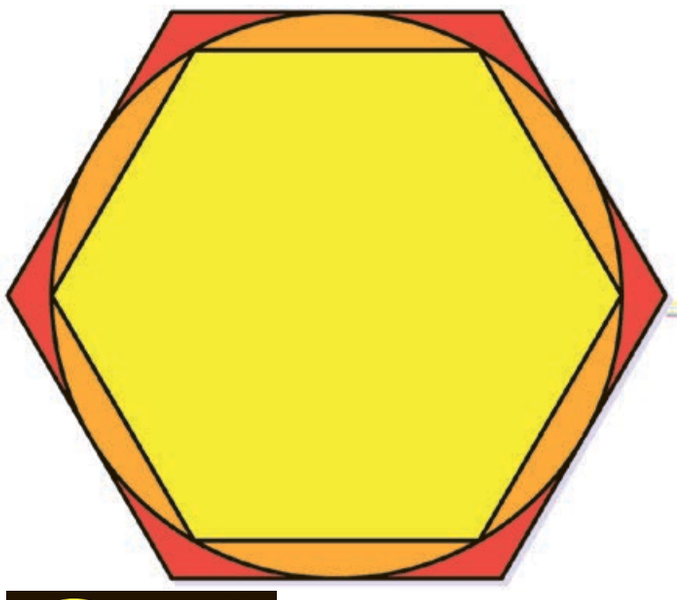

به این شکل دقت کنید و حدس بزنید که:
اگر مساحت شش ضلعی داخلی برابر با ۳ واحد باشد، مساحت شش ضلعی بزرگ چند واحد است؟!
دقت داشته باشید که برای حل این مسئله نیازی به حساب کردن مساحت دایره و شش ضلعی نیست. با کمی دقت به نحوه قرارگیری شکل ها و رسم خطوط کمکی می توانید پاسخ را به راحتی حدس بزنید.

ناویاب

دوشنبه ها و پنج‌شنبه ها

«ناویاب» از پرطرفدارترین سرگرمی های منطقی جهان است که رقابت حرفه ای آن در ایران هم توسط «روزنامه خراسان» برگزار شده است و اپلیکیشن اندرویدی آن هم به تازگی تولید شده است.

هر ناویاب، یک اقیانوس فرضی مربعی است که یک فروند «رزم ناو»، دو «ناوشکن»، سه «اژدرافکن» و چهار «زیردریایی» در آن پنهانند و ما باید جای ادوات پنهان را کشف کنیم. ماهیت بعضی از خانه ها هم از ابتدا «راهنما»ی شماست.

قانون:
ارقام بیرون جدول، می گویند که در هر سطر یا ستون چند خانه در اشغال ادوات است.

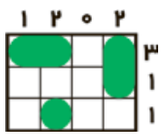

تمام ادوات در این معما «افقی» یا «عمودی» هستند و هرگز مورب نیستند.

ادوات در این معما به هیچ وجه در همسایگی هم نیستند (حتی از گوشه ها).

نکته ها:
- دقت کنید که خانه های «راهنما» به چه شکلی هستند. پُر بودن این خانه ها با «دایره»، «نیم دایره»، «مربع» یا «آب» در پاسخی که به دست می آید کاملا موثر است.
- ناویاب «منطقی» است، پس چاره حل آن «حدس زدن» نیست! با کشف روابط منطقی، ماهیت قطعی بعضی خانه ها را تعیین کنید و با استناد به همان خانه ها، به ماهیت خانه های دیگر برسید.
- خانه هایی را که مطمئن هستید حاوی هیچ یک از ادوات نیستند، با ضربدر یا علامت آب (≈) مشخص کنید.
- خانه هایی را که مطمئن هستید باید پُر باشند ولی شکل پُر شدگی آن ها مشخص نیست، موقتا با یک خال سیاه مشخص کنید.
- فراموش نکنید که ناویاب فقط و فقط یک پاسخ دارد!
- اطلاعات بیشتر درباره «ناویاب» و نمونه های تمرینی متنوع تر را در اینترنت و شبکه های اجتماعی جست وجو کنید.

واژه یابی

پنج‌شنبه ها

- **قانون:** کلماتی از متن زیر، رنگی هستند. هریک از این کلمات به صورت یک خط مستقیم در جدول مخفی شده اند. آن ها را بیابید و خط بزنید. خواهید دید که برخی حروف هنوز خط نخورده باقی مانده اند. آن ها را به ترتیب در کنار هم قرار دهید تا رمز این سرگرمی «واژه یابی» را کشف کنید.
- **نکته ها:** کلمات شاید در جهات مختلف حتی چپ به راست، پایین به بالا یا مورب درج شده باشند. در آغاز کلمات بلند تر را پیدا کنید و در آخر سراغ کلمات کوچک ۴ حرفی، ۳ حرفی و ۲ حرفی بروید.

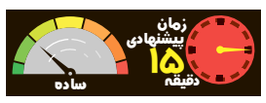

مراسم برترین های فوتبال ایران دوشنبه شب در سالن همایش های برج میلاد برگزار شد و در نهایت برترین های لیگ یک، لیگ فوتبال ساحلی، فوتبال بانوان، فوتبال پایه، لیگ فوتسال و در نهایت لیگ برتر در آن مشخص شدند. بعد از جشن قهرمانی منظم و قابل تحسین پرسپولیس با مدیریت بسیار خوب سازمان لیگ، انتظار می رفت امسال در مراسم برترین ها نیز شاهد تکرار این نظم و مدیریت باشیم؛ اتفاقی که به هیچ عنوان رخ نداد و این مراسم هیچ شباهتی به جشن قهرمانی پرسپولیس نداشت. در ادامه نگاهی خواهیم داشت به حواشی این مراسم.

در یک مراسم فوتبالی انتظار داریم چهره های شاخص فوتبال کشور را ببینیم اما در مراسم برترین ها تا چشم کار می کرد افرادی دیده می شدند که احتمالا کوچک ترین ارتباط با فوتبال ندارند. این مسئله نه تنها در بخش های معمولی سالن همایش، بلکه در بخش وی آی پی و حتی روی سن مراسم هم کاملا محسوس بود. نمایندگان مجلس به عنوان نمایندگان یک ملت برای همه قابل احترام هستند اما کاش برای اهدای جوایز به جای این نمایندگان از پیش کسوتان و عرق ریخته های مستطیل سبز دعوت می شد! در چند سال اخیر که این برنامه برگزار شده، دست یابی راحت به کارت های ورودی باعث شده تا ورود افراد متفرقه و غیر فوتبالی در مراسم برترین های فوتبال کشور کاملا آزاد شود.

مراسم برترین ها طبق برنامه ریزی اعلام شده از سوی سازمان لیگ قرار بود ساعت ۲۱:۴۵ آغاز شود اما این مراسم طبق سنت هر ساله با تاخیر آغاز شد. البته این بار مثل سال های گذشته این تاخیر از ۶۰ دقیقه بیشتر نشد و مراسم با تاخیری ۴۵ دقیقه ای آغاز شد. ظرفیت سالن همایش و تعداد صندلی ها کاملا مشخص است اما گویا مسئولان سازمان لیگ بدون توجه به ظرفیت سالن همایش های برج میلاد کارت دعوت صادر کرده بودند!

پاسخ ها

لطفا نظر، انتقاد و پیشنهادتان را درباره بخش جدول و سرگرمی به شماره ۲۰۰۰۹۹۹ پیامک کنید.

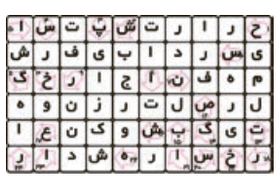

سودوکو

هر روز

- **قانون:** ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه های خالی بنویسید که در هر سطر، در هر ستون و در هر مربع ۳ در ۳ هیچ رقمی تکراری نباشد.

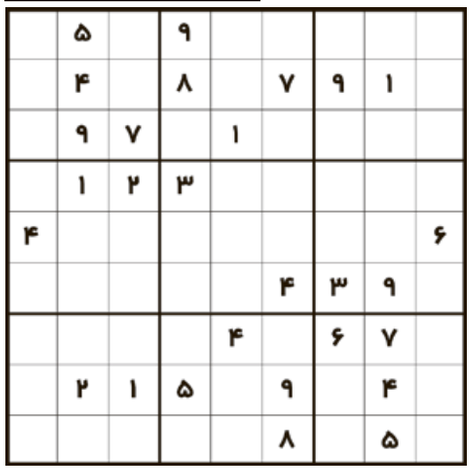

	۵		۹					
	۴		۸		۷	۹	۱	
	۹	۷		۱				
	۱	۲	۳					
۴								۶
				۴	۳	۹		
						۶	۷	
				۴				
	۲	۱	۵		۹		۴	
					۸		۵	

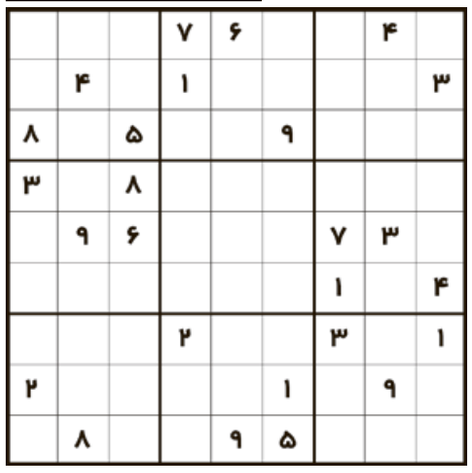

			۷	۶			۴	
	۴		۱					۳
۸		۵			۹			
۳		۸						
	۹	۶				۷	۳	
						۱		۴
			۲			۳		۱
۲					۱		۹	
	۸			۹	۵			

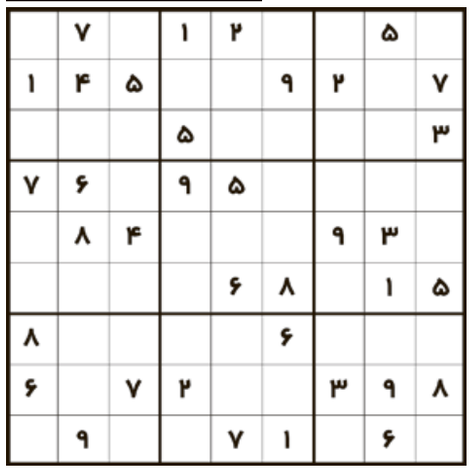

	۷		۱	۲			۵	
۱	۴	۵			۹	۲		۷
			۵					۳
۷	۶		۹	۵				
	۸	۴				۹	۳	
				۶	۸		۱	۵
۸					۶			
۶		۷	۲			۳	۹	۸
	۹			۷	۱		۶	